

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 75/2000 privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice, precum și a Legii nr.567/2004 privind statutul personalului de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea

Secțiunea a 2-a

Situația actuală

Amplificarea și diversificarea fenomenului infracțional, caracterizate prin sporirea numărului de fapte care intră în sfera ilicitului penal și care pun în pericol valorile fundamentale ale societății, dinamica modalităților de săvârșire a faptelor antisociale constituie factori care determină autoritățile statului de a lua în considerare noi măsuri pentru combaterea fenomenului infracțional, atât la nivel organizatoric cât și din punct de vedere al politicii legislative.

Una dintre problemele cu care se confruntă sistemul judiciar actual este durata mare a procedurilor penale. În acest sens, în practica judiciară s-a constatat că termenele mari în care se efectuează expertizele criminalistice datorită numărului insuficient de experți criminaliști sunt de natură să conducă la prelungirea nejustificată a duratei procesului penal.

Totodată, potrivit reglementării actuale, spre deosebire de experții oficiali din cadrul institutelor și laboratoarelor de expertiză criminalistică, experții independenți autorizați nu pot efectua expertize criminalistice în cadrul procesului penal.

În acest context, activitatea de efectuare a expertizelor criminalistice reprezintă un sprijin important acordat organelor judiciare în procesul de desfășurare a justiției, prin rolul acesteia de a stabili și oferi informații esențiale organului de urmărire penală și instanței de judecată.

În prezent, nu este reglementat un statut profesional pentru personalul care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, statut necesar, de altfel, pentru buna desfășurare a activității specifice profesiei de expert criminalist, potrivit scopului și rolului pe care activitatea experților criminaliști îl joacă în desfășurarea actului de justiție.

Profesia de expert criminalist a fost inițial reglementată prin Hotărârea Guvernului nr. 368/1998 privind înființarea Institutului Național de Expertize Criminalistice - I.N.E.C ca având statut de funcționar public. Odată cu promovarea statutului de funcționar public, prin Legea nr. 188/1999, activitatea de expertiză criminalistică nu este menționată printre activitățile care conferă calitatea de funcționar public, astfel încât, potrivit dispozițiilor Legii nr. 188/1999 experții criminaliști nu mai pot fi considerați ca fiind funcționari publici.

La momentul actual, personalul care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice și al laboratoarelor interjudețene din subordine are, potrivit Legii-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, calitatea de personal contractual, având drepturile și obligațiile prevăzute de legislația aplicabilă acestei categorii profesionale, excepție făcând drepturile de natură salarială prevăzute de legea mai sus menționată.

Potrivit dispozițiilor legale în materie, expertizele criminalistice se efectuează de experți oficiali în institutele și laboratoarele de expertiză criminalistică, înființate potrivit

dispozițiilor legale, la efectuarea acestora putând participa și experți criminaliști autorizați de Ministerul Justiției, în conformitate cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 75/2000 privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice.

Schimbări preconizate

În scopul reducerii duratei soluționării cauzelor penale, prin înlăturarea uneia dintre cauzele de prelungire a duratei procesului penal constatate în practica judiciară – termenele prea mari în care se efectuează expertizele datorită numărului insuficient de experți criminaliști, este necesară modificarea Ordonanței Guvernului nr. 75/2000 privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice. Proiectul instituie posibilitatea de efectuare a expertizelor dispuse de organele judiciare atât de către experții oficiali, cât și de către experții independenți autorizați, care își desfășoară activitatea în institute publice sau în laboratoare de specialitate, publice sau private, constituite în condițiile legii.

În acest fel sunt asigurate premisele în vederea asigurării administrării cu celeritate a probatoriului, fapt ce va duce la desfășurarea cu celeritate a procesului penal.

Prin prezentul proiect, se urmărește adoptarea unei reglementări - cadrul privind statutul personalului de specialitate criminalistică și a personalului care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică din cadrul INEC și al laboratoarelor interjudețene, care să stabilească principiile exercitării profesiei de expert criminalist, incompatibilitățile și interdicțiile pe care trebuie să le respecte personalul de specialitate criminalistică, modul de recrutare și drepturile și îndatoririle acestei categorii de personal.

Totodată, statutul personalului de specialitate criminalistică are în vedere reglementarea răspunderii disciplinare a acestei categorii de personal, a regimului juridic aplicabil în cazul suspendării sau, după caz, al eliberării din funcție, a promovării în

grade profesionale ori a accesului la funcții de conducere, precum și a formării profesionale continue a acestora.

Sub aspectul incompatibilităților, este foarte important a se menționa că, în prezent, din cauza lipsei unui statut profesional, în practică există situații de evidentă incompatibilitate între această calitate și cea de expert criminalist autorizat, care poate fi recomandat să participe la efectuarea expertizelor criminalistice în sistem instituționalizat. Având în vedere că experții din cadrul Institutului au în același timp și calitatea de expert criminalist autorizat, acest fapt conduce la apariția unor disfuncționalități majore în activitatea de efectuare a expertizelor judiciare criminalistice, cu consecințe asupra îndeplinirii actului de justiție.

Extrem de utilă este și reglementarea principiilor de bază care guvernează activitatea specifică îndeplinită de experții criminaliști, consacrarea legislativă a independenței acestora în formularea opiniilor exprimate în conținutul raportului de expertiză, a obiectivității și imparțialității acestora precum și a obligativității respectării limitelor competențelor atribuite constituind garanții pentru creșterea calitativă a activității efectuate de această categorie de personal și rezolvând, în același timp, o serie de controverse apărute în practică.

Instituirea de dispoziții exprese privind modul de recrutare al experților criminaliști, precum și a personalului auxiliar de specialitate criminalistică, sub raportul condițiilor ce trebuie îndeplinite pentru înscrierea la examenul pentru dobândirea acestei calități, alături de reglementarea privitoare la programele de formare profesională continuă care trebuie urmate de personalul din cadrul Institutului Național de expertize Criminalistice, precum și reglementarea modalității de evaluare profesională a acestui personal constituie factori care vor conduce la îmbunătățirea calității și eficienței muncii acestei categorii de personal și la mai buna îndeplinire a actului de justiție.

Totodată, reglementarea regimului juridic al răspunderii disciplinare al personalului din cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, a sancțiunilor

specifice acestei materii ce pot fi aplicate, precum și a modului de aplicare al acestora va conduce la eficientizarea din punct de vedere organizatoric a activității acestei instituții.

În ceea ce privește modalitatea de reglementare a statutului personalului din cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, aceasta se realizează prin modificarea și completarea Legii nr.567/2004 privind statutul personalului de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, în sensul includerii personalului din cadrul INEC într-un capitol distinct, Capitolul 7¹, denumit „Personalul de specialitate criminalistică și personalul auxiliar de specialitate criminalistică din cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice”.

De asemenea, este important a se preciza că, prin modificarea și completarea Legii nr. 567/2004, în sensul celor mai sus menționate, se realizează, totodată, și o reglementare unitară a tuturor categoriilor profesionale participante la înfăptuirea actului de justiție, privit în ansamblul său.

Proiectul prevede condițiile de autorizare a laboratoarelor private de expertiză criminalistică și procedura de autorizare a activității de expertiză criminalistică în laboratoare private, precum și obligațiile ce revin laboratoarelor de expertiză criminalistică autorizate. Proiectul vizează asigurarea independenței funcționării laboratoarelor private față de autorități, dacă acestea îndeplinesc cerințele standardelor internaționale de calitate de către un organism de acreditare recunoscut în cadrul Uniunii Europene, stabilirea unor criterii și condiții pe care trebuie să le îndeplinească experții criminaliști pentru a fi autorizați, ca o garanție a competenței și integrității acestora.

3. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 3-a	
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ	
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.
2. Impactul asupra mediului afaceri	Nu este cazul.
3. Impactul social	Soluțiile legislative propuse prin proiect

	sunt destinate reducerii duratei proceselor penale.					
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.					
5. Alte informații						
Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani)						
Cu privire la sumele de încasat la bugetul de stat ca urmare a aplicării art. I, pct. 13 din proiect, precizăm că impactul financiar al acestora poate fi stabilit numai după stabilirea cuantumului maxim al onorariilor experților criminaliști, prin ordin al ministrului justiției.						
- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	Contribuie la creșterea veniturilor proprii					
a) buget de stat, din acesta:	x	x	x	x	x	x
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						

2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
(iii) asistenta sociala						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						
Secțiunea a 5 –a – Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Proiecte de acte normative	Nu este cazul.					

suplimentare		
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie	Nu este cazul.	
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente	Nu este cazul.	
4. Evaluarea conformității:		
Denumirea actului sau documentului comunitar, numărul, data adoptării și data publicării	Gradul de conformitate (se conformează/nu se conformează)	Comentarii
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.	
6. Alte informații		
Secțiunea a 6-a		
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ		
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Au fost consultate Institutul Național de Expertize Criminalistice, Institutul de Criminalistică din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, Institutul pentru Tehnologii Avansate din cadrul Serviciului Român de Informații, Direcția Națională Anticorupție, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.	

<p>2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente</p>	<p>Nu este cazul.</p>
<p>5. Informații privind avizarea de către:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi. 	<p>Proiectul de act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr.1238/2010.</p>

6. Alte informații	
Secțiunea a 7-a	
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ	Nu este cazul.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a	
Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	
2. Alte informații	

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

